

# Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

---

Zprávy z výboru Jednoty českých matematiků

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 38 (1909), No. 1, 63--64

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123482>

## Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1909

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

zdola a j.). V udání číselných konstant při provádění příkladů shledáváme místy zbytečnou různost, na př. v § 103. na str. 200. uvádí se elektrochemický aequivalent vodíka  $= 0\cdot010386 \text{ mg}$ , ač v odstavci předešlém o několik řádků výše čteme  $0\cdot01044 \text{ mg}$  a v poznámce pod čarou hodnotu Kohlrauschem stanovenou  $0\cdot01036 \text{ mg}$ . Podobně v § 119. na str. 216. uvedena jest pro sloupec rtuťový průřezu  $1 \text{ mm}^2$  tvořící při  $0^\circ \text{ C}$  odpor  $1 \text{ Ohm}$  internacionální délka  $1\cdot063 \text{ m}$  a hned o něco níže počítá se hodnotou  $1\cdot0608 \text{ m}$ . Tato různost podobně jako označování téže veličiny dvěma značkami v témž výpočtu (na př. na str. 580.) čtoucímu ztěžuje přehled. Několik chyb vyskytá se též ve znaménkách exponentů výrazů rozměrových (na př. rozměr hustoty elektrické str. 69. ř. 7. zdola, rozměr magnetického momentu str. 322. ř. 1. zdola, rozměr magnetické indukce str. 358. ř. 18. shora a j.). Při výkladě pohybu proudovodu vlivem magnetického pole (str. 489.) uveden jest obrazec znázorňující Weinholdův model tří os (obr. 961.), mající nahraditi známé pravidlo levé ruky k snadnému určení směru pohybu, dán-li směr silokřivek magnetického pole a směr proudu elektrického; avšak model tento hodí se s tou orientací os, jak jest vytištěn, pro určení směru indukovaného proudu pohybem proudovodu v magnetickém poli, vystihuje tedy pravidlo ruky pravé. V tom významě uvádí jej Weinhold ve svých „*Physikalische Demonstrationen*“ (IV. vyd. str. 852. obr. 556.). Pravidla ruky levé a pravé („*Dreifingerregel*“) pronáší prof. Lehmann v méně obvyklé formě, dáváje ukazováčku udávati směr silokřivek a prostřednímu prstu směr proudu. Škoda též, že není zase již k tomuto prvnímu oddělení druhého dílu připojen abecední seznam; při značně objemných svazcích působí hledání v seznamě, jenž obsažen jest až ve druhém oddělení dílu, zbytečné potíže, jak patrně jest na obou odděleních dílu prvního tohoto spisu. Některá tato nedopatření nejsou však nikterak na úkor veliké vnitřní hodnotě díla Frick-Lehmannova, spočívající v neocenitelných radách čerpaných z bohaté dlouholeté zkušenosti, kterých dostává se experimentátorům fysikálním v oboru elektřiny a magnetismu, oboru to po stránce experimentální nejděčnějším. Proto jistě všichni učitelé fysiky i tuto část fysikální techniky Frick-Lehmannovy rádi a s povděkem uvítají.

Dr. Josef Štěpánek.

## Zprávy z výboru Jednoty českých matematiků.

Od poslední valné schůze, konané dne 8. prosince 1907, odbýval výbor ve správním roce 1907—8 do prázdnin pět schůzí, a to dne 8. prosince bezprostředně po valné hromadě, v kteréžto schůzi se výbor ustavil, jak bylo již v 37. ročníku „*Časopisu*“

na str. 175. uvedeno, pak dne 31. ledna, 13. března, 8. května a 19. června.

Pokud se týče změn funkcionářů. dlužno uvést, že po úmrtí velezasloužilého dlouholetého pokladníka Jednoty. ředitele *K. Brože*, pověřen byl výborem správou pokladny do konce správního roku dr. *Bohumil Kučera*, professor české university.

Z publikací vydaných v uplynulém roce dlužno především uvést, že bylo ukončeno XI. číslo „Sborníku“, totiž *Thermika* dvor. rady dra. *V. Strouhala*, jak bylo svého času zvláštním oběžníkem pp. členům oznámeno. Spisem tímto dosaženo opět dalšího stupně u vydávání velké experimentální fysiky v jazyku českém a doufejme, že se brzy dočkáme ještě zbývajících dvou dílů, elektriny a optiky.

Nová kniha „*Měřictví a průmětnictví pro pokračovací školy průmyslové*“ od prof. *Emila Ledrera*, o níž byla již dříve podána zpráva, došla schválení vnesením vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 12. listopadu 1907 č. 44551.

V novém *nezměněném* vydání vyšly tyto učebnice: 1. *Soldát-Taftl*, „*Algebra pro vyšší gymnasia*“, 7. vydání (schválena vnesením vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 24. února 1908 č. 6144): toto nové vydání, úplně souhlasné s vydáním 6., dáno bude teprve do prodeje, až bude vyčerpána zásoba vydání 6. — 2. *K. Brož*, „*Fysika pro nižší reálky*“, 3. vydání, jehož uspořádáním byl po úmrtí autora, ředitele *K. Brože*, pověřen výborem prof. *St. Petira* (schválena vnesením vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 11. září 1908 č. 36521).

Pro pp. členy Jednoty byl zakoupen spis: Dr. *K. Zahradník*, „*Analytická geometrie*“, I. díl. Geometrie bodu, přímky a kuželoseček. Se 105 obr. Knihu tu, jejíž krámská cena je 4 K 80 h, mohou pp. členové obdržeti v kanceláři Jednoty za 4 K (i s portem).

Posléze zasluhuje zmínky, že tisk *Katalogu* spolkové knihovny, pořízeného dr. *J. Kavanem*, chýlí se ku konci a vyjde katalog ten podle došlých zpráv v době nejbližší.

Jednota zúčastnila se jubilejní výstavy obchodní a živnostenské komory v Praze. V grafickém paviloně vystavuje knihy vydané svým nákladem a diagramy, znázorňující vývoj Jednoty od počátku až do doby nejnovější. Zásluha o úpravu expozice náleží prof. *Lad. Červenkoví*, jenž na vyzvání výboru veškerých prací s expozicí naší spojených ochotně se ujal.

Podle zpráv pokladních je finanční stav Jednoty uspokojivý. Vysoké c. k. ministerstvo kultu a vyučování povolilo na 37. ročník „*Časopisu*“, jako v posledních letech, subvenci 800 K.